

define

MEHMET RAUF

ANTIK

DEFİNE

Mehmet Rauf

ANTİK DÜNYA KLASİKLERİ
Nisan 2018

ERZURUM, MAYIS 1339

Hayat, bu etin ve karışık kudret, bütün heybetine rağmen tesadüf denilen oyuncakların elinde ne aciz, ne güçsüz bir vaziyettedir...

İşte, mesela benim burada en azından birkaç sene için kurulmuş olan hayatım böyle bir oyuncak elinde uçtu gitti. Hem başlangıçta ne kadar ehemmiyetsiz bir tesadüf! Altı aydan beri bulunduğum bu şehirde daha birkaç sene kalmam kararlaştırılmışken beni bir haftaya kadar tekrar İstanbul'a, hem öyle bir macera hayatına atıyor ki hayret etmemek mümkün değil.

Bu girişten sonra hemen olaylara geçeyim. Erzurum'a daha yeni gelmiş ve hastaneye yeni yerleşmişim. Bir gün bir hastaya çağırıldılar. Orta halli bir evde, yaşlı bir hasta kadın... Hacı Hanım diyorlar ve bütün komşuları hürmet ediyorlardı. Evinde bir ahretlikle yaşıyordu. Eşi emekli bir binbaşımış. İki sene evvel vefat etmiş. Hafif bir zatürreden rahatsızdı. Dört beş defa gittim, tedavi ettim, iyi oldu, kalktı. Bu tedavi için bana çok minnettar oldu. Aramızda, tabii birbirimizi tanıdığımız kadar, samimi bir muhabbet doğmuştu. Laf arasında o bana "Oğlum!" der, ben ona "Valide Hanım!" diye hitap ederdim.

Aradan beş ay kadar geçti. Bundan on gün evvel, Hacı Hanım beni yine çağırtdı; eskimiş vücudu, bir gencin kolayca atlabileceği zayıf bir hastalığı bile kaldıramıyordu.

Ben metanetle yine tedaviye başladım. Her gün akşamüstü kendisine uğruyor ve hastalığın seyrini takip ediyordum.

Nihayet, bir akşam kendisini ağırca dalmış buldum. Biraz sonra kendine geldi. Beni orada görünce, zaten her ziyaretimde

şükranlara boğar, bu sefer yine “Allah senden razı olsun oğlum... Allah seni ihya etsin...” diye söylendi durdu.

Sonra birdenbire “Seninle biraz ciddice görüşmek isterim evlâdım,” dedi.

“Emrediniz efendim,” diye karşılık verdim.

“Bana gösterdiğiniz insaniyet size karşı o kadar derin bir minnet meydana getirdi ki nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyordum. Dün gece yine siz gittikten sonra, ‘Allah razı olsun, ne iyi adam’ diye düşünürken aklıma bir şey geldi. Bilmem düne kadar bunu niçin düşünmedim fakat dünya derdi insanda akıl mı bırakıyor oğlum...”

Rahmetli beyle İstanbul’dan geldiğimiz günler daha gençtim, olay da daha yeniydi. Uğraştım, uğraştım, durmadım, uğraştım. Sonra işte bir başarı meydana gelmediği için ben de ümidimi kestim. Yavaş yavaş ihmal ettim. Öylece bıraktım. Şimdi beni dinleyiniz oğlum... İş gayet mühim ve esrarlıdır:

Ben Abdülhamid’in paşalarından, istibdat sonlarında bakanlık etmiş ve evvelce birçok valiliklerde bulunmuş meşhur Abdüssamed Paşa’nın konağında kâhya kadındım. Paşa’nın hanımı ölmüş, bir kızı kalmıştı. Bütün dünyası bu kızıdan, Hadiye Hanım’dan ibaretti. Onun üstüne titrer, Hadiye deyince deli olurdu. Kızı iyi tahsil ettirip tam bir kadın yapmak için eve mürebbiyeler, piyanistler, öğretmenler doldurdu. Bu öğretmenlerden şeklini, tavrını hiç sevmediğim bir Çerkes, uzun boylu, kemikli yüzlü bir Raci Bey vardı. Meğer Hadiyecik bunun şeytanlığına uymuş, adamın sadece babasının parası için gösterdiği muhabbeti kendisi için zannetmiş... Raci, kızı bir kere böyle elde edince Paşa’dan istemiş. Paşa bu teklifi büyük bir küstahlık saymış, reddetmiş. Paşa kızını şehzadelere bile lâıyk bulmazken böyle at hırsızlarına nasıl verir?

Fakat herif alçak, iblis bir şey olduğu için bir gün kızcağızı iğfal edip kaçırmaz mı? Hem de nereye? Paşa’nın mutlaka bulup ele geçirerek kafasını ezeceğini bildiği için, yakınlarla değil, uzaklara,

ta Fransa'ya götürmüş... Adamın amacı ölüp de mirası yeninceye kadar kızı vasıtasıyla babasının kuyruğunu sıkıştırıp bir taraftan da para çekmek! Paşa bu harekete deli oldu. Özellikle, Hadiye Hanım giderken Paşa'nın epeyce parasını da alıp götürdüğü için affetmedi. Paşa bu hareketi hiç affetmezdi ama baba kalbi hiç durur mu? Aldığı haberler onu harap ediyor, Raci'nin babasından ümidi kesince kıza kötü muamele ettiğini öğreniyor, babalık gururu sessiz kalıp aldırmmamak isterken şefkati müsamaha etmiyordu. Hasılı adamcağız cehennem enginlerinde sürükleniyordu.

Bu esnada Hürriyet ilân edildi. O günlerde Abdülhamid'in bakanlarına ne fena muameleler edildiğini bilirsiniz ya... Her gün bir konak basılıyor, bir paşa tutuklanıyor, yahut baskı yapılarak servetine el konuluyordu.

Bir gece uykumdan uyandırdılar, "Paşa hazretleri istiyor," dediler. Hemen giyindim, koştum. Esasen kendisinde kalp hastalığı vardı. Gece geç vakit kapının önünde uğultulu bir kalabalık olmuş, Paşa konağı basmaya geldiler zannetmiş, kalbi tutmuş. Gerçi kalabalık çekilmiş ama, Paşa harap bir halde kalmış ve ansızın ölmekten korktuğu için beni çağırılmış...

Bana dedi ki:

"Zannederim son saatlerimde bulunuyorum Şehriyar... Hatta ölmeyip kurtulsam da bu adamlar sağlam bırakmayacaklar; bırak-salar bile paramı alıp beni ve kızımı sefalet içinde mahvedecekler. Paramı bankalara emanet etmek bu gürültülü zamanlarda tehli-keli şey. Çaresiz kalarak bütün servetimi bir köşeye sakladım. Bu paranın kızıma teslim edilmesini temin için birtakım tedbirler aldım. Bunları sana bildireceğim. Senin sadakatinden eminim. Bu paranın yalnız Hadiye'nin eline geçmesini istiyorum. Bunun için söylediklerimi aynen yapacaksın."

Yastığın altından bir ciltli kalın kitap çıkardı, içinden bir mek-tup aldı.

“Evvela bu mektubu yarın Galata’da Fransız Postanesi’ne götürüp taahhütlü olarak teslim edersin. Bunu Hadiye’ye yazdım, fakat mektubun Raci herifi tarafından elde edilmesi ihtimali üzerine işi olduğu gibi anlatamadım, yalnız üstü örtülü bir surette bildirdim. On beş gün sonra yine o postaneye gidip şu kâğıdı gösterir ve bu isme bir mektup gelip gelmediğini sorarsın. Şayet cevap gelirse kızımın demektir, demek ki mektubu almıştır. O halde onunla gizlice haberleşir ve buraya geldiği zaman -mektupta her şeyi bırakıp İstanbul’a gelmesini yazıyorum- bu kitabı ona verirsin. Paranın saklı olduğu yer bu kitabın içinde yazılıdır. Hadiye bunu alsın, derin derin, ince ince tetkik etsin, böylece nerede saklı olduğunu keşfeder, bulur. Eğer Hadiye’den bir cevap çıkmazsa, bu kitabı sakın yabancılara teslim etme... Çünkü bugüne kadar topladığım bütün servetim hep oradadır: Yirmi bin kadar altın, birçok inci, pırlanta ve kıymetli taşlar var. Şöyle böyle otuz bin lira kadar bir şey... Sen ölünceye kadar kitabı sakla. Bir taraftan da her yolu deneyerek Hadiye’yi ara, bulmaya çalış. Bir gün elbette İstanbul’a geleceklerdir. Bulur bulmaz kitabı kendisine teslim et. Sana bu vasiyetimdir, tek kelimesine kadar riayet edeceksin... Edersin değil mi? Yemin et bakayım!”

O zaman Paşa’nın huzurunda diz çökerek yemin ettim ve kitabı aldım. Sabaha karşı Paşa öldü. Emrettiği gibi mektubu gönderdim, on iki, on beş gün sonra cevabını bekledim. Hiçbir şey gelmedi. Ben şimdi ne yapacaktım?

Bildik, tanıdık, Paşa’nın ahbablarından, adamlarından kimi görürsem yalvarır, Hadiye Hanım’dan bir haber almak için deli olurum. Bazıları Raci’nin onu tek başına bırakıp savuştuğunu, bazıları onunla beraber daha uzak memleketlere gittiklerini söylüyorlardı. Ben, kitap sandığımda, en aşağı otuz bin lira Paşa’nın sakladığı yerde, kıvrım kıvrım kıvranıyordum. Nihayet kısmetim çıktı. Rahmetliye vardım, buraya geldik. Buradan da sık sık İstanbul’a haberler gönderiyor, bildiklerden, akrabalardan

Hadiye'nin nerede olduğuna dair bir haber almaya çalışıyordum. Fakat hiçbir cevap alamıyordum. Nihayet bu cevapsızlık arasında, demin söylediğim gibi, ben de ümitsizliğe düştüm. Artık ihmal ettim ve unuttum. Fakat dün gece siz gittikten sonra, ya birdenbire ölüverirsem de bu kitap bende kalırsa diye bir kuruntu geldi. O zaman bakınız ne düşündüm oğlum... Otuz bin altın, bugün, rahmetli beyin ettiği hesaba göre, aşağı yukarı iki yüz elli bin lira kadar tutuyor zannederim. Bu kitabı size versem... İstanbul'a gitseniz... Hadiye Hanım'ı arasanız, bulsanız. Onlar tabii sizin bu hizmetinize karşılık sizi ihya ederler. Bulamazsanız, ananızın ak sütü gibi bu parayı siz kendiniz alırsınız.

Kadıncağız, teklifin fevkalâdeliğinden pırıl pırıl parlayan gözleriyle bana bakıyordu. Birdenbire kendimi bir başka dünyada zannettim. Hazineler bağışlayan sihirbaz kadınlardan birinin çukurunda mıydım? İki yüz elli bin lira... Rüya mıydı?

Acı bir şekilde tebessüm ettim:

“Bu paranın bu kadar seneden beri, zannederim on beş sene kadar bir zamandır, yerinde kaldığı farz edilse bile, nerede bulunduğunu keşfetmek mümkün olacak mı?”

Dirseğinin üzerine dönerek “A oğlum, bu kitabın içinde yazılıymış ya,” dedi.

Kitabı aldım. Bu *Fuzulî'nin Divanı'ydı*; 1286 Tasvir-i Efkâr temsili... Bu üç yüz elli sayfalık kitabın muntazam satırları arasında gözlerim gezdi, gezdi, aradım, taradım, göze görünür şüpheli ve manalı hiçbir şey bulamadım. Bu esnada içime, acaba Hacı Hanım benimle eğleniyor mu, diye acı bir şüphe geldi. Fakat kadın, hastalığının ağır saatlerindeydi. Benimle eğlenmesi için bir sebep yoktu...

Ben kitabı karıştırırken o söyleniyordu:

“Paşa kitabı bana verirken ‘Paranın saklı olduğu yer kitabın içinde yazılıdır, dikkatle karıştırınca elbette meydana çıkar,’ dedi.

Kitabı siz alınız ve birkaç gün dikkatle okuyunuz, elbette bir şeyler bulacaksınız. Eğer teklifimi kabul etmezseniz yine siz bilirsiniz. Fakat bu paranın çokluğu zannederim sizi biraz harekete geçirir ve geçirmelidir oğlum...”

Evet Hacı Hanım, iki yüz elli bin lira beni harekete geçirmeliydi ve nitekim geçirdi de.

Hastanın yanından çıktım ve değerli *Fuzulî Divanı* koltuğumda, evime geldim. Bir saat kadar sayfaları evirdim, çevirdim, defineye ait hiçbir işarete rastlamadım. Zannederim, sayfaları birer birer dikkatle incelemek lâzım gelecek. Bunu yarına bırakarak bu gece hayatımda vukû bulan bu fevkalade olayı şu deftere yazdım:

“Niyet ettim... Yatacağım ve uyumak mümkün olursa uyuyacağım. Aman ya Rabbi, iki yüz elli bin lira... Elimin altında, bu kitapta iki yüz elli bin lira var! Fakat acaba mümkün olup bunu meydana çıkarabilecek miyim? İki yüz elli bin lira! Sen aklımı muhafaza et Allahım!”

İSTANBUL, 2 HAZİRAN 1339

Uzun ve meşakkatli bir seyahatten sonra nihayet İstanbul'dayım. Fakat o kadar sene içinde yaşadığım, ümit ettiğim ve mustarip olduğum bu şehir, şimdi bana büyümlü bir görüntü arkasında apaydınlık ve süslü görünüyor.

Yirmi beş günden beri hayatımda bir büyü çarpmasıyla ortaya çıkan gelişme beni bambaşka bir adam yaptı; eski Şakir Feyzi kimdir ve nasıl adamdır, bugün unutuyorum. Bir küçük ihtimalle iki yüz elli bin lira sahibi olacağım. Hadiye Hanım'ı bulamazsam, bu para tamamen benim olacak... Bulursam, elbette büyük bir hisse alacağım. Her halükârda yüz bin liraya sahip bir adamım. Çünkü *Fuzulî Divanı*'ndaki sırları keşfetmeye güçleri yetse bile, bunu uygulamaya hiçbir kadının gücü yetmez. Paşa'nın nasıl bir akılla bu işi bu kadar güçlülere boğduğunu anlamıyorum.

Ben, yirmi gün kadar inceleme sayesinde, kitabın sırrını elde ettim. Evvela satır satır bütün kitabı okumaya karar vermişim. Okuduğumun üçüncü günü, iki satır arasında ayrı bir kalemle yazılmış iki kelime gördüm. Bu kelimeler "iki koy" kelimeleriydi. Kırk elli sayfadan sonra yine aynı kalemle yazılmış bir tek kelime: "Burnunda" "İki koy burnunda" ne demek oluyordu?

Artık sırların anahtarının bu sonradan kalemle ilave edilen kelimelerde olduğunu zannederek satırları hep bu yönden incelemeye başladım... Böylece mürekkeple yazılmış olarak şu kelimeleri buldum:

"Yıldız, deniz, bir içeri, iki dışarı, merdiven, sahanlık, boğum, dokuzuncu, karayel istikameti, raks ahenin, tarafında, ciheti."

Bunlara bir mana veremeyince acaba rastgele, kimbilir ne sebeple yazılmış basit sözler mi, yoksa beni meşgul eden iki yüz elli bin liranın sırrıyla ilgili bir işaret mi diye tereddüde düştüm.

Sonra, sadece kitabı elimden düşürmediğimin mükâfatı olarak, kapağın iç tarafındaki kâğıt yaprakta birtakım numaralar gözüme ilişti. Bunlar ne demek oluyordu? Dikkat ettim ki numaralar en fazla üç yüz elliye kadardı. Kitabın sayfası da üç yüz elli olduğundan bunların sayfayı işaret ettiğini düşündüm ve rakamların sayfasını çevirdim. O zaman, mürekkep ve kalemle yazılmış kelimelerin bu sayfalarda yazılı olduğunu gördüm. Böylece numaraların sırasıyla, bu dağınık kelimelerin sırasını düzenlemeyi başardım. Bu halde, şu satırlar ortaya çıktı:

“İki koy burnunda, deniz tarafında, yıldız yönünde, doku-zuncu boğum. Bir içeri, iki dışarı merdiven sahanlığında, karayel istikametinde raks-ı âhenin...”

Bu deli saçması... Bu satırları ortaya çıkarıncaya kadar tam yirmi gün sarf ettim. Hem de sabahtan akşama ve akşamdan gece yarısına kadar... Yolda, arabada, Trabzon'da, vapurda hep bununla meşgul oldum. Gece rüyalarımındaki hayaller ve kâbuslar da başka... Gece yatıp da gözlerimi kapadığım zaman iki yüz elli bin liranın altın rüyaları hayalhanemi yaldızlayıp aydınlatmasaydı, mutlak kitabı tutunca kaldırır atar, bu tımarhane kaçkını işinden kurtulurdum...

Evet, satırı çıkardım. Fakat bu satırlardan mana çıkarmak mümkün olacak mı? Hay Allah akıllar versin! Hadiye Hanım değil, en şeytan bir kadın bile evvela bu satırı çıkarabilir, sonra da bu satırda mana bulabilir mi? Ve ben... Güya zekâm ve kılı kırk yaran yönümle gurur duyuyorum. Acaba ben bulacak mıyım?

İki koy burnu... Neresi? İstanbul'da koyları aradım: Büyükdere, Kavak, Beykoz, İstinye, Haydarpaşa, Kalamış koyları var...

Burunları araştırdım: Selvi Burnu, Kireçburnu, Yeniköy Burnu, Kandilli, Arnavutköy, Sarayburnu, Moda Burnu...

O zaman birden aklımda bir şimşek çaktı...

İki koy burnu Moda Burnu değil miydi? Kalamış Koyu ile Haydarpaşa Koyu arasında... Dięer burunların iki tarafında koy yoktu. Demek para Moda Burnu'nda aranacaktı...

Bu bir!

Sevincimden deli gibi zıplamaya başladım.

Fakat burunun neresinde? Buraya gelince, bunu vapurda belirlemenin mümkün olamayacağını kabul etmek zorundaydım. Bu bölgede birtakım engeller vardı: Deniz tarafında, yıldız yönünde, dokuzuncu boğum vs...

Bunun için kitabı kapadım, tekrar servet hayallerine daldım.

İstanbul'a on gün evvel akşamüstü çıktım. Evvelce kararlaştırmıştım; gece Beyoęlu otellerinden birinde kalacak ve hemen o gece Hadiye Hanım'ın gelip gelmediğini araştırmaya başlayacaktım. Bunun için İstanbul hayatı hakkında derin bilgisi olan bir dostumu gidip görmek lâzımdı. Bu adam şişli'de otururdu. Bir otele yerleştim, yıkandım, elbisemi değiştirdim, caddeye çıktım...

Ah servet... Servet... Ne ilâhî bir kudret ya Rabbim! Uzun müddet bana o kadar tekdüze, o kadar renksiz görünmüş, hafızamda nakşolunmuş şekli manasız kalmış olan o caddede, o akşam neşesiyle aydınlatılmış mağazalar, ruhumda ne coşkun, ne taşkın bir duygu inkişaf ettiriyordu!

Daha elime para geçmemişken ümidiyle, bütün hayata hükmetmek, âlemdaki bütün zevkleri tatmak isteğiyle yanıp tutuşuyordum. Her saadet, güya her güzel talih mutlaka benim olacaktı ve hatta benimmiş gibi bir emniyetle yürüyordum.

Maęazalar, paranın temin edeceği bütün zevk, rahatlık, keyif ve neşe vasıtalarını bana birer birer takdim ediyor, kadınların hepsi

tebessüm ederek beni davet ediyor gibiydi. Birdenbire sarsıldım, durdum. Şayet bir aksilik çıkar da bu emeller gerçekleşmezse ne tamir edilemez bir felâket, ne tahammül edilemez bir sefalet olacaktı!

Adeta bütün para elimdeymiş, onun sahipliğiyle sarhoşmuşum gibi taşıp coşarak yürüyordum. Başka zamanda aklıma gelmeyecek bir şey yaptım: Düşünmeden Tokatlıyan'a girdim... En âdi lokantalarda bile yaptığım gibi listeden fiyatına bakıp hesaplamadan nefis bir yemek yedim...

Yemekten sonra, kırk yıldır bu hayat içinde büyümüşüm gibi sevinçli ve bahtiyardım. Bir otomobile atladım. Doğru Şişli'ye... İnsan servet kadar hiçbir şeye çabuk alışamazmış! Bir taraftan kendi kendime "Hay Hacı Hanımcık, ruhun şad olsun!" diyor ve beni bu saadete sevk eden tesadüfleri birer birer takdis ediyordum...

Dostumu evinde buldum. Beni Erzurum'da zannederken ansızın karşısında görünce hayret etti. İzinli olarak geldiğimi söyledim ve laf arasında tesadüfen aklıma gelmiş gibi yaparak Abdüssamed Paşa'nın kızı Hadiye Hanım hakkında sorular sordum. Onun haberi yoktu. Her ne kadar vaktiyle bu olayın dedikodularını işitmişse de, sonra alakadar olmadığını söyledi. Fakat bunu öğrenmenin pek kolay olduğunu söyleyerek telefona oturdu. İstanbul'da bir numarayı aradı; görüşmeye başladı. Sözü Hadiye Hanım'a getirdi. Ben cevapları işitmediğim halde sorulardan tahmin ediyordum ve anlıyordum ki hanımefendi İstanbul'da bulunuyor ve kızıyla birlikte Taksim'de oturuyormuş.

Dostum telefonda ayrılıp bilgi verdi:

"Hadiye Hanım, Birinci Dünya Savaşı'nın ilânında Fransa'dan kızıyla İstanbul'a dönmüş. İki sene sonra burada bir kocaya varmış, üç sene kadar evvel kocası ölmüş. Şimdi ilk kocasından olan kızıyla Taksim'de Sıraselviler'de, Cambazyan Apartmanı'nda 4 numarada oturuyormuş..."

İlk kocasından olan kızı... Yani bugün aşağı yukarı on yedi, on sekiz yaşında olacak bir hanım! İtiraf ederim ki bu genç kız hayali olmasaydı, ilk hamlede gidip Hadiye Hanım'ı görmeyi ihmal etmek mümkündü. Esasen, ilk günden beri aldığım binlerce karar arasında, en sonuncu karar olmak üzere düşünmüş ve tayin etmişim: Gidersem Hadiye Hanımefendi'ye durumu anlatarak bütün zahmeti, bütün aramaları üzerime alacak, servet meydana çıkarsa yarısını isteyecektim. Yarısı, en aşağı yüz bin lira!.. Yüz bin lira benim neme yetmez? Yüz bin lira! Fakat şimdi işte bir de ömrünün bir kısmını Paris'te geçirmiş, Fransız terbiyesi almış bir genç kız meydana çıkınca bu karar tabii kuvvetlendi ve hemen müsaade alarak çıktım. Doğru Taksim'e geldim, apartmana girdim, kapıyı çaldım. Kapıyı açan hizmetçiye hanımefendiyi mühim bir iş için görmek istediğimi bildirdim.

İki dakika sonra salonda hanımefendinin huzurundaydım.

Hanımefendi, insanı ilk hamlede kibarlığı, asaletiyle büyüleyen, söz söylemeye başlayınca sesinin tatlılığı, tavrının hoşluğu, şahsının şiiresselliğiyle tutkun ve hayran bırakan, dünyada eşi olmayan biri! Ancak otuz beşle kırk arasında, zevkime göre yegâne bir kusuru var: Biraz şişmanca, fakat ne ipek bir mahlûktu!

3

Hayatta bugüne kadar temas ve tesadüf ettiğim insanlardan aldığım tecrübe, şimdi huzurunda bulunduğum, fikir ve kararıyla servet ve saadetimde büyük bir hüküm ve nüfuzu olacak bu kadına hitap hususunda beni büyük bir tereddüde sevk ediyordu. Meseleyi ona nasıl anlatmalıydım ki onu istediğim yöne sevk edebileyim? Tecrübelerim, bir işin kabul veya reddinin, muhatabın kabiliyet, mizaç ve şahsiyetine göre, ifade etmeye bağlı olduğuna inandırmıştı. Soğuk, haşin, kendini beğenmiş ve itirazkâr, yahut yumuşak, samimi, canlı insanlara aynı iş, aynı tarz telkin ve izahla kabul ettirilemez inancındayım.

Bunun için en evvel hanımefendinin mizaç ve meylini belirlemek lâzım geliyordu. İlk söz olarak “Tanımadığınız bir adam tarafından yapılan bu vakitsiz ziyaretin sizi şaşırttığına eminim hanımefendi!” diye başladım.

Aynı zamanda, sözlerimin nasıl bir telâkkiyle dinlendiğini anlamak için gözlerini ve simasını derin bir incelemeye tabi bulduruyordum.

Bir söz söylemedi, bir fikir beyan etmek için sözün sonunu beklediğini ima eden bir göz işareti yaptı. Onu tahrik için meraka sevk etmek lâzım olduğunu biliyordum.

“Ta Erzurum’dan sizi görmek için geldiğimi söylersem bu ziyaretin önemini anlarsınız zannedirim,” dedim.

“Erzurum’dan mı?” diye şaşırdı. “Ne söylüyorsunuz! Beni görmek için mi?”